

OSIGURLJIVI INTERES, RIZIK I OSIGURANI SLUČAJ KAO ELEMENTI UGOVORA O OSIGURANJU SPORTAŠA OD POSLJEDICA NESRETNOGA SLUČAJA (NEZGODE)

Doc. dr. sc. Hrvoje Vojković*

UDK 369.22:796

<https://doi.org/10.30925/zpfsr.44.3.7>

Ur.: 28. kolovoza 2022.

Pr.: 20. lipnja 2023.

Pregledni rad

Sažetak

Profesionalno bavljenje sportom povezano je s rizikom od tjelesnih ozljeda tijekom službenih natjecanja koje mogu imati ne samo zdravstvene, već i znatne ekonomske posljedice. Djelotvorna zaštita ekonomskih interesa oštećenika omogućena je ugovorom o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja. Njime se utvrđuje pravo oštećenika na isplatu osigurnine kada za to postoje zakonske pretpostavke te koje su u skladu s ugovorenim osigurateljnim protokolom. Istraživanje pravnoga koncepta osigurljivog interesa kao pravne pretpostavke osigurateljnog posla te rizika i osiguranoga slučaja kao elemenata ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja, uputilo je na određene specifičnosti tih pravnih konstrukata, a koje proizlaze iz mješovite pravne prirode analiziranog ugovora kao osobnog i imovinskog osiguranja u isto vrijeme, s ipak naglašenim elementima ugovora o osiguranju osoba.

Ključne riječi: *ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja; osigurani rizik; osigurljiv interes; osigurani slučaj; sportska tjelesna ozljeda.*

1. OPĆENITO O OSIGURANJU SPORTAŠA OD POSLJEDICA NESRETNOGA SLUČAJA (NEZGODE)

Profesionalno bavljenje sportom povezano je s nemalim rizicima koji mogu utjecati na zdravlje sportaša te se u tom smislu institut osiguranja od rizika nastanka sportskih ozljeda pokazuje kao optimalni pravni model koji omogućuje djelotvornu zaštitu osobne i ekonomske sfere osiguranika.

Polazišna hipoteza rada proizlazi iz mješovite pravne prirode analiziranog ugovora kao osobnog i imovinskog osiguranja u isto vrijeme, s ipak naglašenim

---

* Dr. sc. Hrvoje Vojković, naslovni docent, Pravni fakultet Sveučilišta u Mariboru, Willis Towers Watson d.d.; hvojkoVIC@icloud.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2531-2460>.

elementima ugovora o osiguranju osoba. U istraživanju se nastojalo primjenom znanstvene metodologije utvrditi da navedena dihotomija uvjetuje specifična pravna rješenja u odnosu na primijenjeni koncept osigurljivog interesa kao *presumptio iuris* pravnoga posla te rizika i osiguranoga slučaja kao elemenata ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode).

U skladu s tim središnje istraživačko pitanje rada odnosilo se na analizu i utvrđivanje relevantnih komponenti koje stoje u supstratu pravnih konstrukcija načela osigurljivog interesa, rizika i osiguranog slučaja, a unutar pravnog modela ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja u hrvatskom pravu te shvaćanjima pravne teorije i prakse.

U svrhu ostvarivanja cilja rada izložene su, *inter alia*, opće i posebne pretpostavke pravne valjanosti ugovora o osiguranju, kao i karakteristični slučajevi iz hrvatske osigurateljne prakse.

2. PRETPOSTAVKE PRAVNE VALJANOSTI UGOVORA O OSIGURANJU SPORTAŠA OD POSLJEDICA NESRETRNOGA SLUČAJA (NEZGODE)

2.1. Opće pretpostavke pravne valjanosti ugovora o osiguranju s osvrtnom na causu ugovora

U skladu s načelom slobode ugovaranja (načelo dispozitivnosti) pravni subjekti mogu slobodno sklapati pravne poslove osiguranja prema vlastitim pobudama. Međutim, za nastanak namjeranih pravnih posljedica nije dostatno da je neki pravni posao sklopljen, već i da je pravno valjan. Kod obveznopravnih poslova, kojima pripada i analizirani ugovor o osiguranju, obveznopravni odnos nastat će samo ako su ispunjene pretpostavke valjanosti pravnoga posla, čime se donekle ograničava načelo slobode ugovaranja. Tako većina današnjih pravnih poredaka država EU-a utvrđuje kao zajedničke sljedeće pretpostavke valjanosti: (1) sposobnost pravnog subjekta, (2) suglasno i valjano očitovanje volje, (3) mogućnost, dopuštenost, određenost ili barem odredivost sadržaja te (4) oblik pravnoga posla (ako je to posebno propisano ili ugovoreno). Vezano za konkretne razloge preuzimanja obveze vidljivo je da ih hrvatski pravni poredak, kao i germanski pravni poredci,¹ ne utvrđuje kao posebnu pravnu pretpostavku valjanosti. Ipak, po prirodi stvari oni izravno utječu na nastanak obveznopravnog odnosa jer je određeni razlog za preuzimanje obveze redovito uključen u strukturu pojedinih ugovora. Dakle, *per contra*, ako ugovor ne bi obuhvaćao razlog za preuzimanje obveze, on ne bi ni nastao, zbog čega se može zaključiti da se *causa* kod obveznopravnih ugovora ne javlja u funkciji pretpostavke pravne valjanosti ugovora, već kao pretpostavka njegova nastanka.² U tom se kontekstu ističe gledište da *causa*, odnosno pobuda za sklapanjem ugovora ostaje na razini motiva za sklapanje pravnoga posla, dok nije znana drugoj strani. No, kada

1 Iznimka su romanski pravni poredci, napose francuski i talijanski.

2 Saša Nikšić, „Kauza obveze i srodni instituti u poredbenom pravu“, *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu* 56, br. 4 (2006): 1057-1102.

taj motiv stekne svojstvo obostranosti postaje *causa* u subjektivnom smislu koja posebno dolazi do izražaja kod ugovora o osiguranju osoba, u koje spada i ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode).³

U daljnjoj razradi tematike *cause* pravna teorija posebno razgraničava *causu* obveze kao subjektivne, od *causu* ugovora kao objektivne kategorije. Tako se *causa* obveze definira kao najjača, najneposrednija pobuda koja usmjerava ugovaratelja, ne samo da sklopi ugovor, već i da preuzme obvezu.⁴ *A fortiori*, kod dvostranoobveznih ugovora obvezni odnos neće nastati ako obje strane ne preuzmu određene obveze, što proizlazi iz bitnih sastojaka pojedinog ugovora.⁵ S obzirom na to da je *causa* obveze jedne ugovorne strane postojanje obveze druge ugovorne strane, ona utječe na nastanak obveznog odnosa iz dvostranoobveznih ugovora, bez obzira na to što nije predviđena kao opća pretpostavka valjanosti pravnoga posla. *Causa* ugovora predstavlja tipiziranu svrhu nekog ugovora i uvijek je ista za svaku vrstu ugovora. Kao svrha pravnoga posla upravo je ono za što se stranke obvezuju – *cur debetur*.

U skladu s navedenim može se u objektivnom smislu utvrditi *causa* uobičajeno konfiguriranog ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) tako što se sastoji u naplatnom transferu rizika s osiguranika na osiguratelja, pri čemu je rizik ovisan o nastupu osiguranog slučaja. U subjektivnom smislu, *causa* obveze rečenog ugovora proizlazi iz njegove sinalagmatične naravi jer zaključenjem ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnog slučaja (nezgode) nastaju drukčije i uzajamne obveze za svaku ugovornu stranu. Pritom se kao temeljne izdvajaju: ugovorna obveza ugovaratelja osiguranja da plati premiju osiguranja te obveza osiguratelja da isplati osigurninu u slučaju ostvarivanja osiguranoga rizika od sportske ozljede. Navedeno se podudara sa zakonskom definicijom prema kojoj se „ugovorom o osiguranju osiguratelj obvezuje ugovaratelju osiguranja da će osiguraniku ili korisniku osiguranja isplatiti osigurninu ako nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj osiguranja obvezuje se osiguratelju platiti premiju osiguranja“.⁶

2.2. Koncept osigurljivog interesa - posebna pretpostavka valjanosti ugovora o osiguranju sportaša od nesretnoga slučaja (nezgode)

2.2.1. Općenito o osigurljivom interesu kod imovinskih i osobnih osiguranja

Osigurljivi interes znači pravni odnos određene osobe prema predmetu osiguranja čije oštećenje, poništenje ili gubitak ima za posljedicu ekonomsku štetu.⁷ Ovaj predmet osiguranja može biti, ili tjelesna, ili nematerijalna stvar (u osiguranju imovine), materijalno stanje (osiguranje od odgovornosti), ili život, zdravlje, ili

3 Aldo Radolović, „Ugovor o osiguranju u svjetlu općeg dijela građanskog prava“, u: *Ugovor o osiguranju prema novom ZOO*, ur. Mladen Mlinarević (Zagreb: Inženjerski biro d.d., 2005.), 11.

4 Petar Klarić i Martin Vedriš, *Građansko pravo* (Zagreb: Narodne novine, 2009.), 140.

5 Nikšić, „Kauza obveze i srodni instituti u poredbenom pravu“, 1096.

6 Čl. 921. Zakona o obveznim odnosima, Narodne novine, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. (u daljnjem tekstu: ZOO).

7 Manfred Wandt, *Versicherungsrecht* (Warszawa: Academia Iuris, 2017.), 229.

fizički integritet (osiguranje osoba).⁸ Osigurljiv interes nije element ugovora o osiguranju, već preduvjet za njegovu valjanost te ne mora postojati u trenutku zaključenja ugovora, nego u vrijeme nastupa osiguranoga slučaja.⁹ Drugim riječima, interes za osiguranje je posebna pretpostavka ugovora bez čijega postojanja će pravni posao biti ništetan, dok su pojedini elementi ugovora predmet ugovaranja. U pravnoj se književnosti ističe da koncept osigurljivog interesa ostvaruje dvije usporedne funkcije, osigurava mogućnost mjerenja štete te prevenira moralni hazard.¹⁰ U biti, načelo osigurljivog interesa zahtijeva da subjekt koji sklapa ugovor o osiguranju ili ima koristi od očuvanja predmeta osiguranja ili trpi štetu zbog gubitka osiguranoga subjekta. Načelo osigurljivog interesa djeluje kao „obrana” koju osiguravatelj koristi kako bi spriječio da osiguranici koji nemaju interes za osobu ili osigurani predmet ostvare imovinsku korist na temelju police osiguranja, nakon što se dogodio osigurani slučaj.¹¹ Ističe se da *ratio* pravnog posla osiguranja valja vidjeti u zaštiti od rizika, odnosno, kao modus „zaštite“ od neizvjesnih događaja raspodjelom rizika, pri čemu ne smije biti profitiranja od osiguranja. Nadalje se navodi da se koncept osigurljivog interesa temelji na tri elementa: sprječavanju da osiguranje preraste u kladenje i hazardersku igru; očuvanju načela odštete; obeshrabrivanju poticaja da se osigurana imovina uništava radi ostvarivanja nemoralne i nepripadajuće ekonomske koristi.¹² Izneseno stajalište dijeli hrvatska pravna znanost te se ističe da načelo osigurljivog interesa sprječava da osiguranje bude ugovor na sreću koji bi pri ostvarivanju osiguranog slučaja osiguraniku, koji nije pretrpio nikakvu štetu, omogućio stjecanje čiste dobiti.¹³ Tako osigurljivi interes omogućuje osiguranje određenoga predmeta osiguranja za čije očuvanje ugovaratelj osiguranja ima zakoniti interes ekonomske ili pravne prirode. Kada je riječ o osiguranju od ozljede vrhunskih sportaša nije, *prima facie*, lako uočiti granicu između mogućeg „profitiranja“ od osiguranja i afirmacije načela odštete, primjerice, ako osigurani sportaš mora završiti karijeru zbog ozljede. Postavlja se pitanje kako utvrditi primjerenu naknadu, a što bi bilo profitiranje, odnosno, o kojim čimbenicima to ovisi? Ponajprije valja istaknuti kako je neprijeporno legitimni osigurljiv interes na strani sportaša budući da on ima očite koristi od očuvanja predmeta osiguranja, te se posljedično tomu isplata osigurnine ne može smatrati profitiranjem, uz uvjet da je osigurani iznos primjerena naknada za pretrpljenu štetu. Kada je u pitanju vrhunski sport u međunarodnoj osigurateljnoj praksi pitanje primjerene naknade uglavnom se rješava modelom ugovorene osigurane svote koja bi trebala biti u suodnosu s imperativom očuvanja načela odštete, a čime se *in praxi* ostvaruje koncept osigurljivog interesa. Pritom je problematika visine

8 Vadim Mantrov, „Perception of Insurable Interest in European Insurance Law“, *Juridiskā zinātne/Law* 10, br. 1 (2017): 254.

9 Branko Jakaša, *Pravo osiguranja* (Zagreb: Informator, 1984.), 40.

10 Drago Klobučar, *Risk management i osiguranje* (Zagreb: Tectus d.o.o., 2007.), 59.

11 Sharo Michael Atmeh, „Regulation Not Prohibition: The Comparative Case Against the Insurable Interest Doctrine“, *Northwestern Journal of International Law and Business* 32, br. 1 (2011): 97-98.

12 Julian Long, *The Concept of Insurable Interest and the Insurance Law Reform Act 1985*, 84, pristup 10. listopada 2022., <http://www.austlii.edu.au/au/journals/AukULawRw/1992/5.pdf>.

13 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 40.

osiguranog iznosa u osnovi ekonomsko pitanje u području osigurateljne struke.

U hrvatskom pravu uvjet za sklapanje poslova imovinskih osiguranja je da osiguranik ima opravdani interes na predmetu osiguranja, tj. pravno dopušteni imovinski interes s obilježjem osigurljivosti,¹⁴ dok se predmnijeva interes kod osobnih osiguranja. Koncept osigurljivog interesa zahtijeva da osiguranik ima ili očekuje da će imati opravdani interes da ne nastupi osigurani slučaj, jer bi inače pretrpio neki materijalni gubitak.¹⁵ Prema izričitoj odredbi talijanskoga zakona, ugovor o osiguranju je ništetan ako u trenutku početka osiguranja osiguranik nema interesa za imovinu za koju se isplaćuje osigurnina u slučaju štete.¹⁶ Navedena zakonska odredba povezuje zahtjev za osigurljivim interesom sa „svakim zakonski priznatim odnosom osiguranja, zbog čega ugovaratelj osiguranja može pretrpjeti štetu zbog gubitka imovine ili koristi od njezine sigurnosti”.¹⁷ U njemačkom Zakonu o ugovorima o osiguranju koncept osigurljivog interesa povezan je s vrijednosti predmeta osiguranja,¹⁸ koja se utvrđuje u trenutku kada se ostvari osigurani rizik.¹⁹ Pritom je stajalište njemačke prakse da konkretan osigurljivi interes treba utvrditi za svaki ugovor o osiguranju.²⁰ U pogledu subjekata koji bi trebali dokazati osigurljivi interes opće je pravilo da ugovaratelj osiguranja mora iskazati interes za osiguranje, i to u točno određenom razdoblju od zaključenja ugovora o osiguranju do ostvarivanja rizika i nastupa osiguranoga slučaja. To je pitanje povezano i s valjanošću ugovora o osiguranju, jer ugovor postaje ništetan ako se interes za osiguranje ne pokaže u pravo vrijeme. Ipak, izneseno pravilo utvrđuje se *expressis verbis* samo u nekim pravnim poredcima država kontinentalne Europe, poput Njemačke i Francuske, koje osigurljivi interes povezuju s „dokazom stvarnoga gubitka u vrijeme podnošenja zahtjeva”.²¹ U hrvatskom pravu osigurljiv interes ne treba postojati u trenutku zaključenja ugovora, već u vrijeme nastupa osiguranoga slučaja.²²

2.2.2. *Osigurljivi interes u osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode)*

S obzirom na različitost pravne naravi osobnih i imovinskih osiguranja, problematika interesa osiguranja dvojako se obrađuje. Tako za razliku od imovinskih osiguranja, u osiguranju osoba postojanje osigurljivog interesa nije pretpostavka

14 Božena Ramljak, *Pravo osiguranja* (Zagreb: Mate d.o.o., 2018.), 165.

15 Čl. 948. ZOO-a.

16 Čl. 1904. *Codice Civile*, Gazzetta Ufficiale, br. 79/42. s posljednjim izmjenama Legge br. 41., Gazzetta Ufficiale, br. 94/23.

17 Diana Cerini, *Insurance Law in Italy* (Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2012.), 80.

18 Čl. 74. *Gesetz über den Versicherungsvertrag*, od 23. studenog 2007., BGBl., IS 2631. s posljednjim izmjenama od 22. veljače 2023., BGBl., 2023 I br. 51. (u daljnjem tekstu: *Gesetz über den Versicherungsvertrag*).

19 Čl. 88. *Gesetz über den Versicherungsvertrag*.

20 Savezni vrhovni sud Njemačke, IV a ZR 165/86 od 20. siječnja 1988.

21 Malcolm Clarke, *Policies and Perceptions of Insurance: An Introduction to Insurance Law* (Oxford: Clarendon Press, 1997.), 30.

22 Čl. 948. st. 3. ZOO-a.

valjanosti pravnog posla, niti se visina osigurane svote procjenjuje prema visini moguće štete, već prema sporazumu stranaka.²³ U pravnoj je teoriji poseban problem osigurljiv interes kod osobnih osiguranja, jer je upitno može li takav interes uopće biti s obzirom na to da tjelesni integritet nema ekonomsku vrijednost. Prevladavajuće je stajalište da, iako stvarno ne treba postojati poseban osigurljiv interes u odnosu na tjelesni integritet koji je predmet osiguranja, nema dvojbe da je riječ o opravdanom interesu²⁴ koji može imati ekonomske posljedice. Neprijeporno je da u imovinskim osiguranjima osigurljiv interes treba biti ekonomske prirode i pravno opravdan, dok s druge strane postojanje osigurljivog interesa nije pretpostavka valjanosti ugovora o osiguranju osoba,²⁵ a u koje se po svojim dominantnim karakteristikama ubraja predmetni ugovor o osiguranju sportaša od nesretnoga slučaja (nezgode). Valja istaknuti da je u navedenom osigurateljnom poslu prvenstveni predmet osiguranja tjelesni integritet sportaša u pogledu kojega se ne zahtijeva postojanje osigurljivog interesa osiguranika.²⁶ Međutim, osigurljivi interes osiguranika potreban je kada je u pitanju zahtjev za naknadu štete na ime troškova liječenja i izgubljene zarade koji imaju svoj stvarni ekonomski ekvivalent te su konkretna posljedica sportske nezgode.

3. RIZIK KAO ELEMENT UGOVORA O OSIGURANJU SPORTAŠA OD POSLJEDICA NESRETRNOGA SLUČAJA (NEZGODE)

3.1. Pojam rizika

Pojam rizika, *in esse*, neizvjestan je događaj *pro futuro*, dok je neizvjesnost sadržana u pojmu rizika i označava nemogućnost predviđanja nekoga događaja. Drugim riječima, neizvjesnost je situacija kada vjerojatnost nekoga događaja nije poznata. Prema pravilima aktuarske matematike vjerojatnost nastupanja rizika može se izraziti sljedećom formulom:

$$0 < P < 1$$

Ako je $P = 0$, događaj se sigurno neće dogoditi, ali ako je $P = 1$, događaj će se sigurno dogoditi. Iz toga proizlazi da ako postoji vjerojatnost ostvarivanja nekoga događaja, rizik da će se neki događaj ostvariti, odnosno vjerojatnost njegova događanja jest između 0 i 1.²⁷ U društvima za osiguranje stručnjaci aktuarske struke kvantitativnim metodama utvrđuju veličinu rizika, odnosno mjere opasnost od nastupa osiguranoga slučaja na predmetu osiguranja. U obzir se uzimaju vrste opasnosti, trajanje osiguranja, zdravstveno stanje osiguranika kod osiguranja osoba, fizičko-tehnička svojstva predmeta osiguranja, učestalost štetnih događaja i dr.

Dakle, da bi pojedini rizik imao svojstvo *osigurljivosti* neophodno je: da je

23 Drago Pavić, „Interes osiguranja“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 3, br. 79 (2005): 437.

24 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 41, 399.

25 Drago Pavić, *Ugovorno pravo osiguranja* (Zagreb: Tectus d.o.o., 2009.), 337.

26 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 41, 399.

27 Miro Stipičić, *Osiguranje s osnovama reosiguranja* (Split: Studijski centar za stručne studije Sveučilišta u Splitu, 2008.), 51.

događaj budući, neizvjestan i neovisan o volji ugovaratelja osiguranja/osiguranika, rizik mora biti procjenjiv i šteta mora biti procjenjiva. U procjeni rizika od nastupa štetnoga događaja najvažnija varijabla jesu promatrane štete u određenom razdoblju, iz čega se izvodi vjerojatnost nastupa konkretne i moguće štete. U postupku izračuna vjerojatnosti, ovisno o složenosti situacija koje se osiguravaju, aktuarska struka primijenjuje diferentne matematičke modele – *Cramer-Lundbergov model*, *Lundbergov koeficijent* itd.

3.2. Rizik kao element pravnoga posla osiguranja

Pod standardnim pojmom rizika u pravnom smislu podrazumijeva se mogućnost nastupanja neizvjesnoga događaja koji ne ovisi o isključivoj volji zainteresiranih strana i čije je osiguranje dopušteno zakonom, javnim poretkom i moralom.²⁸ Rizik nije jedinstven za svaku vrstu osiguranja i sastoji se od elemenata koji su zajednički za sve osigurateljne poslove, kao i specifičnih elemenata koji se pojavljuju samo kod nekih. Pravni poredci, *in genere*, glede svih vrsta osiguranja pod rizikom smatraju budući neizvjestan događaj, pri čemu se pojam događaja sastoji od dvije komponente: uzroka i posljedice. Tako će osiguratelj biti obavezan isplatiti osigurninu uz uvjet da je nastupila određena posljedica iz određenog uzroka, a iz čega proizlazi da je uzrok događaja jedan od najbitnijih elemenata pravnoga posla osiguranja.²⁹

Nužno je istaknuti da svaki rizik nije moguće osigurati jer istodobno mora zadovoljiti stručne osigurateljne kriterije i određene pravno relevantne uvjete. U tom se smislu postavlja imperativ da samo pojedinačni, čisti i osigurljivi rizici mogu biti predmet osiguranja.³⁰ Drugim riječima, ugovor o osiguranju sportaša od nesretnog slučaja bit će pravno valjan pod uvjetom da osigurani rizik ulazi u grupu, tzv. čistih rizika jer špekulativne rizike nije moguće odgovarajuće kvantificirati pravilima aktuarske matematike.³¹ Naime, čisti rizik stječe svojstvo osigurljivosti pod sljedećim uvjetima koji moraju biti istodobno ispunjeni: ako postoji odgovarajući broj jedinica koje su izložene riziku; nastup rizika mora biti iznenađan, neizvjestan i slučajan; rizik se mora moći odrediti i mjeriti; nastup rizika nema katastrofične posljedice; mora biti kalkulabilna vjerojatnost nastupa rizika te pojedinačni rizik.³² Analizirana vrsta osiguranja u okviru hrvatske osigurateljne prakse pokazuje da osigurani rizici redovito pripadaju kategoriji čistih rizika.

S aspekta pravnoga poretka ugovoreni rizik ponajprije mora biti moguć, odnosno treba postojati stvarna mogućnost nastupa određenoga događaja. S druge strane, nemoguć je događaj onaj kod kojega je logički isključeno da će se dogoditi, pri čemu je tek relativna nemogućnost nastanka događaja i dalje osigurani rizik pravno dopustivi element osigurateljnog posla.³³ Nadalje, rizik mora biti neizvjestan,

28 Predrag Šulejić, *Pravo osiguranja* (Beograd: Dosije, 2005.), 85.

29 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 117.

30 Stipić, *Osiguranje s osnovama reosiguranja*, 54.

31 Hrvoje Vojković, „Ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnog slučaja“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 56, br. 2 (2019): 338.

32 Stipić, *Osiguranje s osnovama reosiguranja*, 54.

33 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 120.

što znači da se ne smije ostvariti prije zaključenja ugovora o osiguranja; da ne postoji više mogućnosti ostvarenja rizika; da nije u nastanku u trenutku zaključenja ugovora, iako šteta još nije nastala; da rizik od apstraktnog već izvjesno prerasta u konkretan rizik, tj. da predstoji neposredno ostvarivanje rizika.³⁴ Neizvjesnost rizika *in esse* znači da mora biti izvanredan tako da je uopće isključena mogućnost anticipacije nastanka rizika – *dies incertus an, incertus quando*. Ostvarivanje pravno relevantnog rizika treba biti neovisno i o isključivoj volji ugovaratelja osiguranja/osiguranika jer bi *vice versa* njihovim eventualnim djelovanjem, rizik izgubio svojstvo neizvjesnosti. Pravna teorija iznosi gledište kako je bitno da utjecaj volje ovih subjekata nije isključivo pridonio ostvarivanju rizika te ako ne postoji bar djelomična intervencija slučaja u proces ostvarivanja rizika, već ovisi o isključivoj volji jedne od ugovornih strana, rizik više ne postoji.³⁵

3.3. Posebno o elementu rizika na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode)

U skladu sa zakonom, osigurani slučaj je događaj prouzročen osiguranim rizikom.³⁶ Pritom rizik koji je obuhvaćen osiguranjem (osigurani rizik) mora biti budući, neizvjestan i neovisan o isključivoj volji ugovaratelja osiguranja ili osiguranika. Rizik je „određen“ ako je određen ugovorom stranaka, odnosno ako je ugovoren s obzirom na neku od prihvaćenih kategorija osiguranja u skladu s općom osigurateljnom praksom i pozitivnom pravu pojedinih država, odnosno u predmetnom slučaju osigurava se rizik od nastupa sportske povrede. „Budući“ rizik znači da osigurani slučaj nije nastao niti je bio u vrijeme zaključenja ugovora,³⁷ pri čemu se inherentne rizike od sportskih ozljeda ne smatra već ostvarenim rizicima. Neizvjestan rizik znači da se ne zna hoće li osigurani rizik uopće nastupiti, *per exemplum*, tj. hoće li doći do sportske ozljede. Nastup rizika treba biti „neovisan o volji stranaka“, što znači da nastup osiguranoga slučaja ne smije biti posljedica djelovanja ugovornih strana. Rizik je svojstven sportu, a pravni poredci i standardizirana osigurateljna pravila ne nameću obvezu pojedincima da se čuvaju svake moguće opasnosti. Dakle, pravno relevantan i osigurljiv rizik treba biti razuman, prihvatljiv, a nerijetko je i neizbježan poput modrice ili uguauća u kontaktnim sportovima, kao što su hokej, nogomet ili opeklina od užeta tijekom penjanja po stijenama.³⁸

Može se zaključiti da pravno relevantni rizik na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) treba biti čisti rizik sa stajališta osigurateljno aktuarske struke. S druge strane, u pravnom smislu rizik mora imati sva ona standardna svojstva koja mu propisuju i hrvatsko pravo i usporedni pravni

34 Šulejić, *Pravo osiguranja*, 87.

35 Maurice Picard i Andre Besson, *Les Assurances Terrestres En Droit Francais* (Paris: La Librairie generale de droit et de jurisprudence, 1950.), 33.

36 Čl. 922. ZOO-a.

37 Ana Keglević, *Ugovorno pravo osiguranja* (Zagreb: Školska knjiga, 2016.), 17.

38 Katherine S. Fast, *Sport Liability Law - A Guide For Amateur Sports Organizations And Their Insurers*, pristup 10. listopada 2022., <http://laboratoire-droit-sport.fr/wp-content/uploads/2013/10/Sport-Liability-Law-January-2004.pdf>.

poredci. Drugim riječima, pravno relevantni rizik ugovorno je određen te je budući neizvjestan događaj koji se može, ali ne mora dogoditi, ali se mora moći dogoditi, pri čemu eventualno ozbiljenje rizika mora biti neovisno o utjecaju volje ugovaratelja osiguranja/osiguranika.

4. OSIGURANI SLUČAJ KAO ELEMENT UGOVORA O OSIGURANJU SPORTAŠA OD POSLJEDICA NESRETRNOGA SLUČAJA (NEZGODE)

4.1. Osigurani slučaj na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode)

In generalis sensu, osigurani slučaj je događaj prouzročen osiguranim rizikom koji ima za posljedicu gubitak ili oštećenje osiguranoga predmeta u imovinskim osiguranjima, a u osiguranjima osoba, tjelesnu povredu ili smrt.³⁹ U pravnoj se teoriji ističe gledište prema kojem se pojam osiguranoga slučaja upotrebljava kao opći ili kombinirajući način za obuhvat većega broja pojedinačnih šteta i njihov sličan tretman po polici osiguranja, čime se ograničava obveza osiguratelja.⁴⁰ Tako se osigurani slučaj smatra događajem koji može prouzročiti štetu, a pripada rizicima koje osiguravatelj pokriva svojom djelatnošću.⁴¹ U osnovi osigurani slučaj je ostvareni rizik koji predstavlja promjenu stanja predmeta osiguranja.⁴² Kada je u pitanju ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode), do promjene stanja osobe može doći tako da je nastup rizika prozročio povredu tjelesnog integriteta sportaša. Nezgoda uvijek označava pojedinačni, iznenadni i neočekivani događaj koji se dogodi u vrijeme i na mjestu koje je moguće utvrditi i koji će prouzročiti neočekivanu tjelesnu ozljedu u trenutku kada se dogodi.⁴³ U skladu s poredbenom osigurateljnom praksom pod pojmom nezgode smatra se jedan iznenadni i neočekivani događaj, koji nastupa u vrijeme i na mjestu koji nisu izvjesni te koji će izravno i neovisno prozročiti tjelesnu ozljedu ili smrt.⁴⁴ Osigurateljna praksa u Hrvatskoj pod pojmom nezgode (nesretni slučaj) podrazumijeva iznenadan i o volji osiguranika neovisan događaj koji djelujući uglavnom izvana i naglo na tijelo osiguranika, ima za posljedicu njegovu smrt, potpuni ili djelomični trajni

39 Pavić, *Ugovorno pravo osiguranja*, 53.

40 Za tematiku različitih aspekata upotrebe termina „osigurani događaj” vidjeti Raoul Merklin, *Raoul Colinaux's: Law of Insurance* (London: Wildy and Sons Ltd., 2006.), 353.

41 Christos S. Chrissanthis, „Smisao i značaj pojmova ‘osigurani događaj’, ‘osigurani slučaj’, ‘rizik’ i ‘nezgoda’ u uporednom pravu osiguranja“, *Europska revija za pravo osiguranja* br. 3 (2007): 18.

42 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 201.

43 Definicija *nezgode* prema uvjetima osiguranja profesionalnih sportaša kojom se osigurava rizik od imovinske štete na strani sportskoga kluba kao ugovaratelja i korisnika osiguranja, Klauzula MAP 11/20, Croatia osiguranje d.d.

44 Definicija *nezgode* prema uvjetima police osiguranja *Professional Football Players Career Ending Insurance, ESU/PS2002/A Amended*, pristup 10. listopada 2022., <https://www.apollo.io/companies/Momentum-Underwriting-Management/5a1ea5dea6da980500689e08>.

invaliditet, prolaznu nesposobnost za rad ili narušavanje zdravlja koje zahtijeva liječničku pomoć, odnosno liječenje u bolnici.⁴⁵ Dakle, ostvarivanje rizika od nezgode svodi se na splet očitovanih okolnosti koje su prouzročile štetu u određenom slučaju,⁴⁶ odnosno riječ je o nastanku takvih okolnosti koje su izravno i samostalno dovele do štetnih posljedica te koje su neovisne o prethodnom zdravstvenom stanju osiguranika. U tom kontekstu osigurateljna praksa izvodi definiciju pojma bolesti koja obuhvaća bilo koje poznato fizičko oboljenje ili zarazu koja se prvi put očitovala tijekom trajanja police osiguranja i koju je dijagnosticirao liječnik.

U pogledu pravno relevantne tjelesne povrede u osigurateljnim uvjetima redovito se zahtijeva da konkretna povreda treba biti izravna posljedica nezgode koja nije uvjetovana kumulacijom više nezgoda, odnosno ako nije izravno ili neizravno prouzročena ili pridonesena (fizičko oštećenje, mana, degenerativna bolest ili druga bolest koja je postojala prije ugovaranja osiguranja).⁴⁷ Slično tomu, međunarodna osigurateljna praksa tjelesnu povredu vidi kao specifičnu ozljedu prouzročenu nezgodom, a koja nije kumulacija niza nezgoda i/ili trauma i nije posljedica postojećega degenerativnog procesa.⁴⁸

In praxi osigurani slučajevi definirani su općim i dopunskim uvjetima za svaku vrstu osiguranja, tj. u svakom ugovoru o osiguranju pojedinačno su navedeni svi osigurani rizici. Ponajprije je nužno naglasiti da svaki nesretan slučaj (nezgoda) nema *per se* obilježje osiguranoga slučaja na temelju ugovora o osiguranju od posljedice nesretnoga slučaja (nezgode). Primjerice, u hipotetičkoj situaciji sportaš profesionalac mogao bi pretrpjeti tjelesnu ozljedu kao posljedicu faktičnoga nesretnoga slučaja tijekom obavljanja sportske aktivnosti. No, ako *in concreto* ne bi nastala štetna posljedica koja je predviđena ugovorom o osiguranju, odnosno ako se ne bi ostvario osigurani rizik, ne bi bila riječ o osiguranom nesretnom slučaju. Primjerice, ako bi to bila tek lakša ozljeda koja ne bi rezultirala nesposobnošću za daljnjim bavljenjem sportom i koja ne bi iziskivala potrebu liječničke intervencije, predmetni nesretni slučaj ne bi bio pravno relevantan na temelju ugovora o osiguranju, tj. ne bi se mogao pravno kvalificirati kao nesretni slučaj u smislu primijenjenoga prava. Suprotno tomu, pravne pretpostavke za isplatu osigurnine ostvarile bi se kada bi se posljedice nezgode očitovale u potpunom ili djelomičnom invaliditetu, odnosno trajnom invaliditetu u vidu trajnoga potpunog ili djelomičnoga gubitka dijela tijela ili organa ili njihove funkcije.

U pravnoj se literaturi iznosi stajalište da je temelj pravnoga konstrukta osiguranog slučaja sasvim određena, konkretna i faktična situacija, koja je u posljedičnom odnosu s osiguranim rizikom koji uvijek postoji kao hipotetička kategorija s obilježjem asertivnosti, s obzirom na to da svoje postojanje *in abstracto* ne duguje drugom uzroku, odnosno osigurani slučaj postoji kao mogućnost, dok se

45 Čl. 6. Općih uvjeta za osiguranje od nezgode, UNIQA, Zagreb, 2018.

46 Chrisanthis, „Smisao i značaj pojmova“, 21.

47 Čl. 4. st. 9. Dopunskih uvjeta za osiguranje sportaša od posljedica nesretnog slučaja Croatia osiguranja d.d.

48 Definicija *tjelesne ozljede* prema uvjetima police osiguranja *Professional Footballers Career Ending Insurance, Mumscall One/2006. Personal Accident and/or Illness Insurance*, pristup 10. listopada 2022., <https://www.marsh.com/hr/en/home.html>.

osigurani slučaj tek treba dogoditi.⁴⁹

U teoriji se ističe da je u odnosu na mjesto i vrijeme nastupa osiguranog slučaja pravno relevantan uzrok, a ne posljedica tako da će osiguratelj morati platiti osiguraninu za događaj čiji je uzrok nastao u vremenu i u mjestu pokrivenom osiguranjem, bez obzira na to je li u tom vremenu i mjestu nastupila štetna posljedica.⁵⁰ Navedeno stajalište proizlazi iz *načela nedjeljivosti osiguranog slučaja* koji predstavlja jedinstvenu cjelinu u odnosu na vremensku i stvarnu komponentu. Dakle, osiguratelj će biti obavezan isplatiti osigurninu s obzirom na štetne posljedice koje su neposredna posljedica inicijalnog uzroka te koje su nastale nakon proteka za koji je zaključen ugovor o osiguranju. Odnos između trenutka nastupa osiguranoga slučaja i trenutka podnošenja zahtjeva za naknadu štete je takav da će obveza osiguratelja na isplatu naknade štete postojati samo ako je štetni događaj (osigurani slučaj) nastupio tijekom trajanja osigurateljskoga pokrića, čak ako je zahtjev za naknadu štete podnesen i nakon isteka trajanja pokrića.⁵¹

Na temelju zakona: „ugovor o osiguranju je ništetan ako je u trenutku njegova sklapanja već nastao osigurani slučaj, ili je taj bio u nastupanju, ili je bilo izvjesno da će nastupiti, ili je već tada bila prestala mogućnost da on nastane. Ali ako je ugovoreno da će osiguranjem biti obuhvaćeno određeno razdoblje koje prethodi sklapanju ugovora, ugovor će biti ništetan samo ako je u trenutku njegova sklapanja zainteresiranoj strani bilo poznato da se osigurani slučaj već dogodio, odnosno da je već tada bila prestala mogućnost da se on dogodi“.⁵²

U slučaju povećanja rizika ugovaratelj osiguranja je obavezan obavijestiti osiguratelja ako je rizik povećan zbog toga što je osigurana osoba promijenila zanimanje, odnosno dužan je bez odgađanja obavijestiti osiguratelja o povećanju rizika ako je rizik povećan nekim njegovim postupkom. Ako se povećanje rizika dogodilo bez njegova sudjelovanja, obavezan je obavijestiti ga u roku od četrnaest dana otkada je za to saznao ili mogao saznati. Međutim, ako je povećanje rizika toliko da osiguratelj ne bi sklopio ugovor da je takvo stanje postojalo u trenutku njegova sklapanja, on može raskinuti ugovor. S druge strane, ako je povećanje rizika toliko da bi osiguratelj sklopio ugovor samo uz veću premiju da je takvo stanje postojalo u trenutku sklapanja ugovora, on može ugovaratelju osiguranja predložiti novu stopu premije.⁵³

In fine, može se zaključiti da je osigurani slučaj na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) događaj koji je prouzročeo osiguranim rizikom. Taj događaj uzimajući u obzir dihotomiju koja proizlazi iz pravne prirode predmetnog ugovora kao mješovitog osobnog i imovinskog osiguranja, dovodi do promjene predmeta osiguranju ponajprije u smislu povrede tjelesnog integriteta sportaša s obzirom na prevladavajući karakter toga pravnog

49 Vojković, „Ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnog slučaja“, 354.

50 Jakaša, *Pravo osiguranja*, 201.

51 Loris Belanić, „Ugovor o osiguranju od odgovornosti organizatora športskog natjecanja“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 48, br. 4 (2011): 853.

52 Čl. 922. ZOO-a.

53 Čl. 938. ZOO-a.

posla kao ugovora o osiguranju osoba, kao i do promjene u odnosu na imovinsku sferu sportaša (troškovi liječenja; izgubljena zarada), a što je karakteristika ugovora o osiguranju imovine.

4.2. Karakteristični slučajevi ostvarivanja osiguranoga slučaja na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) iz hrvatske osigurateljne prakse

Bitno je napomenuti da je provedeno istraživanje dovelo do zaključka kako hrvatska praksa ne bilježi slučajeve kada bi se pravo na isplatu osigurnine, na temelju osiguranoga slučaja iz ugovora osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode), ostvarivalo u sudskom postupku. Istraživanje je također pokazalo da je takva vrsta osiguranja u hrvatskoj osigurateljnoj praksi razmjerno rijetko zastupljena i u pogledu učestalosti zaključenja takve vrste osiguranja od nezgode uopće te napose u pogledu ostvarivanja prava na osigurninu. Zabilježeno je tek nekoliko tipičnih slučajeva u posljednjih nekoliko godina, a čiji se sažeti prikaz daje u nastavku:⁵⁴

„Tijekom nastupa na konju s hvataljkama na natjecanju poskliznuo sam se i prilikom pada sa sprave ozlijedio, slomio i iščašio, treći prst lijeve ruke“.

Dg: *fractura phalangis proximalis digiti III manus sin.*

Osigurani slučaj 2020., premija 305.000,00 kn.

Ugovorena svota osiguranja za prijelom kosti je 1.000,00 kn, isplaćeno osiguraniku.

„Jedrili smo na trening regatu. Pri skretanju broda, a dok sam prelazio s jedne strane na drugu, zapeo mi je konop za rame te me podigao i prsima sam pao i nabio se na stalak od volana“.

Dg: *Traumatisme thoracique et abdominal, Ruptura traumatique de la rate stade IV (gubitak slezene), Hematome retroperitoneal, Bonne sante habituelle.*

Osigurani slučaj 2019., premija 305.100,00 kn.

Isplaćena šteta po tablicama invaliditeta i dnevne naknade za liječenje u bolnici u iznosu od 31.350,00 kn.

„Prilikom skijanja (treninga) došlo je do pada i ozljede.“

Dg: *Ruptura ligamenti crutiati ant.et leasio ligamenti collaterale mediale parcialis genus dex.*

Osigurani slučaj 2018., premija 483.988,00 kn.

Isplaćena šteta osiguraniku za troškove liječenja u iznosu od 30.000,00 kn. Isplaćena dnevna naknada za liječenje u bolnici u iznosu od 4.650,00 kn.

54 Podatci su dobiveni u svrhu znanstvenog istraživanja od predstavnika osiguratelja Croatia osiguranje d.d. na sastanku (direktor Ante Jozić) održanom u službenim prostorijama društva u Zagrebu u veljači 2022. godine.

5. ZAKLJUČAK

Ako se ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) analizira iz perspektive načela osigurljivog interesa (pravo na osiguranje) tada valja uočiti da je prvenstveni predmet osiguranja tjelesni integritet sportaša za koji se ne zahtijeva osigurljiv interes osiguranika. No njegovo je postojanje potrebno kada je u pitanju zahtjev za naknadu štete na ime troškova liječenja i izgubljene zarade koji imaju svoj stvarni ekonomski ekvivalent te su konkretna posljedica sportske nezgode.

Istraživanje je pokazalo da pravno relevantni rizik na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) treba predstavljati čisti rizik sa stajališta osigurateljno aktuarske struke. U pravnom smislu, rizik mora imati sva ona standardna svojstva koja mu propisuju i hrvatsko pravo i usporedni pravni poredci. Drugim riječima, pravno relevantni rizik ugovorno je određen te je budući neizvjestan događaj koji se može, ali i ne mora dogoditi, ali se mora moći dogoditi, pri čemu eventualno ozbiljenje rizika mora biti neovisno o utjecaju volje ugovaratelja osiguranja/osiguranika.

Osigurani slučaj na temelju ugovora o osiguranju sportaša od posljedica nesretnoga slučaja (nezgode) događaj je koji je prouzročen osiguranim rizikom. On pritom, uzimajući u obzir dihotomiju koja proizlazi iz pravne prirode predmetnog ugovora kao mješovitog osobnog i imovinskog osiguranja, dovodi do promjene predmeta osiguranju ponajprije u smislu povrede tjelesnog integriteta sportaša s obzirom na prevladavajući karakter toga pravnog posla kao ugovora o osiguranju osoba, kao i do promjene u odnosu na imovinsku sferu sportaša (troškovi liječenja i izgubljena zarada), a što je karakteristika ugovora o osiguranju imovine.

Provedeno istraživanje dovelo je do zaključka kako hrvatska praksa ne bilježi slučajeve kada bi se pravo na isplatu osigurnine, na temelju osiguranog slučaja iz ugovora osiguranju sportaša od posljedica nesretnog slučaja (nezgode), ostvarivalo u sudskom postupku. Također je pokazalo i da je takva vrsta osiguranja u hrvatskoj osigurateljnoj praksi rijetko zastupljena i u pogledu učestalosti zaključenja takve vrste osiguranja od nezgode uopće te posebno i u pogledu ostvarivanja prava na osigurninu.

LITERATURA

Knjige i članci:

1. Atmeh, Sharo Michael. „Regulation Not Prohibition: The Comparative Case Against the Insurable Interest Doctrine“. *Northwestern Journal of International Law and Business* 32, br. 1 (2011): 93-140.
2. Belanić, Loris. „Ugovor o osiguranju od odgovornosti organizatora športskog natjecanja“. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 48, br. 4 (2011): 843-855.
3. Cerini, Diana. *Insurance Law in Italy*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2012.
4. Chrissanthis, Christos S. „Smisao i značaj pojmova ‘osigurani događaj’, ‘osigurani slučaj’, ‘rizik’ i ‘nezgoda’ u uporednom pravu osiguranja“. *Europska revija za pravo osiguranja* br. 3 (2007): 18-22.

5. Clarke, Malcolm. *Policies and Perceptions of Insurance: An Introduction to Insurance Law*. Oxford: Clarendon Press, 1997.
6. Gorenc, Vilim, ur. *Komentar Zakona o obveznim odnosima*. Zagreb: Narodne novine, 2014.
7. Jakaša, Branko. *Pravo osiguranja*. Zagreb: Informator, 1984.
8. Keglević, Ana. *Ugovorno pravo osiguranja*. Zagreb: Školska knjiga, 2016.
9. Klarić, Petar i Martin Vedriš. *Građansko pravo*. Zagreb: Narodne novine, 2009.
10. Klobučar, Drago. *Risk management i osiguranje*. Zagreb: Tectus d.o.o., 2007.
11. Mantrov, Vadim. „Perception of Insurable Interest in European Insurance Law“. *Juridiskā zinātne/Law* 10, br. 1 (2017): 248-267.
12. Nikšić, Saša. „Kauza obveze i srodni instituti u poredbenom pravu“. *Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu* 56, br. 4 (2006): 1057-1102.
13. Pavić, Drago. „Interes osiguranja“. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 42, br. 3 (2005): 431-454.
14. Pavić, Drago. *Ugovorno pravo osiguranja*. Zagreb: Tectus d.o.o., 2009.
15. Picard, Maurice i Andre Besson. *Les Assurances Terrestres En Droit Francais*. Paris: La Librairie generale de droit et de jurisprudence, 1950.
16. Radolović, Aldo. „Ugovor o osiguranju u svjetlu općeg dijela građanskog prava“. U: *Ugovor o osiguranju prema novom ZOO*, ur. Mladen Mlinarević, 3-21. Zagreb: Inženjerski biro d.d., 2005.
17. Ramljak, Božena. *Pravo osiguranja*. Zagreb: Mate d.o.o., 2018.
18. Stipić, Miro. *Osiguranje s osnovama reosiguranja*. Split: Studijski centar za stručne studije Sveučilišta u Splitu, 2008.
19. Šulejić, Predrag. *Pravo osiguranja*. Beograd: Dosije, 2005.
20. Vojković, Hrvoje. „Ugovor o osiguranju sportaša od posljedica nesretnog slučaja“. *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu* 56, br. 2 (2019): 333-354.
21. Wandt, Manfred. *Versicherungsrecht*. Warszawa: Academia Iuris, 2017.

Pravni propisi:

1. *Codice Civile*, Regio Decreto od 16. ožujka 1942 br. 262, Gazzetta Ufficiale, br. 79. s posljednjim izmjenama Legge br. 41., Gazzetta Ufficiale, br. 94/23.
2. *Gesetz uber Versicherungsvertrag* od 23. studenog 2007., BGBI. IS, 2631.
3. Zakon o sportu, Narodne novine, br. 71/06., 150/08., 124/10., 124/11., 86/12., 94/13., 85/15., 19/16., 98/19., 47/20., 77/20.
4. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18.

Sudska praksa:

1. Savezni vrhovni sud Njemačke, IV a ZR 165/86 od 20. siječnja 1988.
2. Vrhovni sud Republike Hrvatske, Rev-2004/98 od 25. srpnja 2001.

Mrežne stranice:

1. *Definition of Insurance Contract*. Pristup 10. listopada 2022. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/definition_of_insurance_contract_en.pdf
2. Defrance, Gérard. *Sports and Insurance Obligation*. Pristup 10. listopada 2022. <https://www.argusdelassurance.com/reglementation/legislation/sport-et-obligation-d-assurance.32712>
3. Fast, Katherine S. *Sport Liability Law - A Guide For Amateur Sports Organizations And Their Insurers*. Pristup 10. listopada 2022. <http://laboratoire-droit-sport.fr/wp-content/uploads/2013/10/Sport-Liability-Law-January-2004.pdf>

4. Long, Julian. *The Concept of Insurable Interest and the Insurance Law Reform Act 1985*. Pristup 10. listopada 2022. <http://www.austlii.edu.au/au/journals/AukULawRw/1992/5.pdf>
5. *Polica osiguranja Professional Football Players Career Ending Insurance, ESU/PS2002/A Amended, Personal Accident and/or Illness Insurance*. Pristup 10. listopada 2022. <https://www.apollo.io/companies/Momentum-Underwriting-Management/5a1ea5dea6da980500689e08>
6. *Polica osiguranja Professional Footballers Career Ending Insurance, Mumscall One/2006, Personal Accident and/or Illness Insurance*. Pristup 10. listopada 2022. <https://www.marsh.com/hr/en/home.html>
7. *Prudential Insurance Co v Inland Revenue Commissioners: 1904*. Pristup 10. listopada 2022. <https://swarb.co.uk/prudential-insurance-co-v-inland-revenue-commissioners-1904/>

Ostalo:

1. Croatia osiguranje d.d. *Dopunski uvjeti za osiguranje sportaša od posljedica nesretnog slučaja*. Zagreb, 2018.
2. Croatia osiguranje d.d. *Opći uvjeti za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja*. Zagreb, 2018.
3. Croatia osiguranje d.d. *Polica osiguranja* od 30. listopada 2014.
4. UNIQA d.d. *Opći uvjeti za osiguranje od nezgode*. Zagreb, 2018.

Hrvoje Vojković*

Summary

INSURABLE INTEREST, RISK, AND INSURED CASE AS ELEMENTS OF AN ATHLETE ACCIDENT INSURANCE CONTRACT

Professional sportsmanship is associated with a real risk of injury during official competitions that can have not only health but also significant economic consequences. Effective protection of the economic interests of the injured party is enabled by an athlete accident insurance contract which determines the right of the injured party to pay insurance when there are legal prerequisites and in accordance with the agreed insurance protocol. The research of the legal concept of an insurable interest as a legal precondition of insurance contract, and a risk and insured event as elements of an athlete accident insurance contract, pointed to certain specifics of these legal constructs that are arising from the mixed legal nature of the analyzed contract as a personal and property insurance at the same time, with nevertheless emphasized elements of the contract on personal insurance.

Keywords: *athlete accident insurance contract; insured risk; insurable interest; insured case; sports bodily injury.*

---

* Hrvoje Vojković, Ph.D., Nominal title of Assistant Professor, Faculty of Law, University of Maribor, Willis Towers Watson d.d.; hvojkovic@icloud.com. ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2531-2460>.